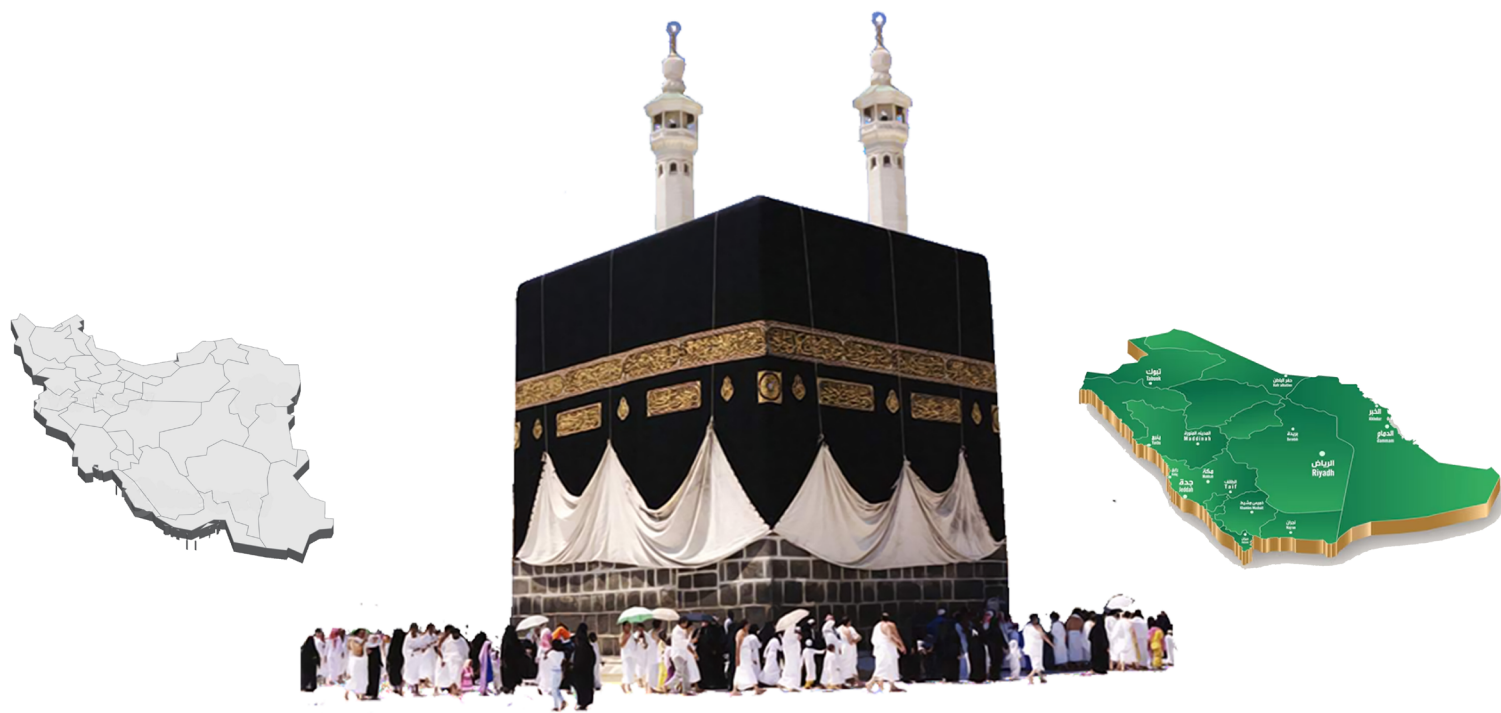

گزاره‌برگ

بیماری‌های واگیر ایران و جهان

گزارش اقدامات مراقبت بیماری‌های واگیر در مراسم
حج تمتع - خرداد ۱۴۰۴

مقدمه

همواره با فرارسیدن موسم حج تمتع بحث تقویت و تشدید نظام مراقبت بیماری‌های واگیر جهت پیشگیری و کنترل گسترش آن در کشور در دستور کار مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر قرار می‌گیرد. به خصوص اینکه تعداد قابل توجهی از زائرین که برای به جا آوردن حج عازم عربستان هستند، افراد مسن بالای ۶۰ سال و مستعد بیماری‌های تنفسی و گوارشی و... می‌باشند. از سوی دیگر بیش از ۲ میلیون زائر از کشورهای مختلف با شرایط بهداشتی و بیماری‌های مختلف اندمیک، در سرزمین وحی گرد هم می‌آیند و همین مسئله موجب شده با توجه به وضعیت بروز پاندمی‌ها، اپیدمی‌ها، وضعیت‌های اضطراری اعلام شده توسط سازمانی جهانی بهداشت و با در نظر گرفتن شرایط بیماری‌های واگیر شایع و بومی در کشورهای همسایه و متاثر از تجمعات و جابجایی جمعیت (شامل سل، مالاریا، تیفوئید مقاوم به درمان، بیماری‌های اسهالی از جمله وبا و اسهال خونی، سرخک، تب کریمه کنگو، تب دنگ، چیکونگونیا و ...) و احتمال گسترش آن همزمان با بازگشت زائرین به کشورهاشان، نگرانی جدی شکل بگیرد. با توجه به این موارد آمادگی تیم کارشناسی بیماری‌های واگیر جهت ارائه نظام مراقبت بیماری‌های واگیر به زائرین محترم حج تمتع از سال قبل در دستور کار قرار گرفت و هماهنگی‌های لازم در این خصوص انجام شد که خلاصه برنامه‌های اجرایی در زمان خروج و در طی مراسم و همچنین زمان بازگشت زائرین محترم به شرح ذیل می‌باشد.

تجمعات انبوه، اجتماعات بشری هستند که در سراسر دنیا با اهداف و مراسم خاص برگزار می‌شوند. بسیاری از آن‌ها ریشه در اعتقادات، فرهنگ و سنن جوامع دارد. گسترش ارتباطات در عصر حاضر در توسعه و گستردگی تجمعات تأثیر گذاشته بطوری که شاهد تبدیل تجمعات ملی به بین‌المللی هستیم. در جمهوری اسلامی ایران نیز تجمعات متعددی با ماهیت مذهبی، ملی، ورزشی، سیاسی، علمی و ... برگزار می‌شود که تعدادی از آن‌ها در مقیاس بسیار بزرگ می‌باشند. گردهمایی‌های بزرگ همیشه به عنوان یک چالش بهداشتی در کنار سایر وقایع و رخداد‌های بهداشتی مساله ای بوده است که سیستم سلامت کشورها را ممکن است متاثر سازد. این گردهمایی‌های دسته جمعی که در واقع یک رویداد اجتماعی می‌باشند می‌توانند چالش‌های منحصر به فرد خود را برای سلامت عمومی ایجاد نمایند. با توجه به عوامل خطر بالقوه مانند ازدحام بیش از حد، قرار گرفتن در معرض غذا و آب نالایمن، بهداشت نامناسب، آب و هوای نامناسب، می‌توانند باعث افزایش خطر انتقال و انتشار بیماری‌های واگیر، آسیب‌های حاد و فرصت‌هایی برای بیوتورپسم شوند. آمادگی بهداشت عمومی برای حمایت از سلامت عمومی و به حداقل رسانیدن خطرات بالقوه سلامت به‌عنوان یک اصل ضروری برای افراد شرکت‌کننده در گردهمایی‌های بزرگ مطرح می‌باشد. در این راستا ارزیابی کامل خطرات همراه با نظارت و پاسخ‌دهی اپیدمیولوژیک پیشرفته تلاش موثری در حفظ سلامت عمومی خواهد بود.

خلاصه اقدامات اجرایی مراسم حج تمتع ۱۴۰۴ (قبل، زمان اعزام و زمان بازگشت) زائرین در قالب تقویت نظام مراقبت بیماری‌های واگیر

- ۱ بازنگری دستورالعمل نظام مراقبت بیماری‌های واگیر در تجمعات با اولویت حج تمتع، ارسال آن به دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور در اردیبهشت ۱۴۰۴
- ۲ برگزاری وبینار آموزشی جهت آمادگی کادر فنی بیماری‌های واگیر با عنوان مراقبت بیماری‌های واگیر در زائرین (حج، اربعین، عتبات عالیات و اماکن مقدسه) اردیبهشت ۱۴۰۴
- ۳ هماهنگی اقدامات اختصاصی (آموزش موازین بهداشتی، خود مراقبتی) قبل از اعزام زائرین همچنین اطلاع‌رسانی مناسب به خانواده و همراهان و مستقبلیین در زمینه رعایت اصول بهداشت فردی و اجتماعی با تاکید بر بیماری‌های واگیر شایع و روش‌های انتقال، انتشار و پیشگیری
- ۴ بازدید از فرودگاه امام خمینی (ره) در جهت بررسی وضعیت پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی و اقدامات اجرایی برای اعزام زائرین و اقدامات اجرایی نظام
- ۵ ارسال پیام‌های بهداشتی برای زائرین حج تمتع به دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور
- ۶ برگزاری کمیته‌های درون‌بخشی و برون‌بخشی در جهت ایجاد هماهنگی‌های لازم جهت تقویت سلامت زائرین
- ۷ آموزش زوار و مدیران کاروان‌ها و همچنین رابطین انتخابی در کاروان‌ها در خصوص موازین بهداشتی و پیشگیری از بروز بیماری‌های واگیر
- ۸ بازدید میدانی از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور- پایگاه‌های مراقبتی مرزی هوایی، زمینی، ریلی و دریایی (چابهار، اصفهان و مشهد)
- ۹ تجهیز پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی به وسایل مراقبتی نظیر تب‌سنج لیزری، وسایل حفاظت فردی، کیت‌های تشخیص سریع و ...
- ۱۰ تکمیل چک‌لیست اجرایی، فنی، مدیریتی مخصوص مرزها و ارائه گزارش به دانشگاه‌ها در خصوص بر طرف کردن مشکلات موجود جهت تسهیل در ارائه خدمت در پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی
- ۱۱ هماهنگی جهت تقویت نظام مراقبت بیماری‌های واگیر در زمان بازگشت با رویکرد سندرمیک

ادامه جدول

۱۲	آمادگی کامل تیم‌های واکنش سریع (ارزیابی سریع) در خصوص بررسی و پیگیری موارد مشکوک
۱۳	هماهنگی و برنامه‌ریزی با کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط و زائرین در زمینه اجرای نظام مراقبت سندرمیک بیماری‌های واگیر با دقت کامل با تاکید بر تب‌سنجی و غربالگری و نمونه‌گیری از موارد مشکوک تحت مراقبت
۱۴	آمادگی کامل مراکز خدمات جامع سلامت در زمینه پذیرش و ارائه خدمات به زائرین بازگشتی و توجه به بیماری‌های احتمالی واگیر براساس مراقبت سندرمیک
۱۵	آمادگی و پیش‌بینی تجهیزات آزمایشگاهی جهت نمونه‌گیری از بیماران مشکوک به بیماری‌های واگیر
۱۶	آمادگی اورژانس پیش‌بیمارستانی در ارائه خدمات و اعزام بیماران احتمالی و گزارش موارد مشکوک به بیماری‌های واگیر
۱۷	هماهنگی و اجرای اقدامات اختصاصی (نظام مراقبت بیماری‌های واگیر با رویکرد سندرمیک) در پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی (دانشگاه‌های دارای پایگاه‌های زمینی و هوایی) در دانشگاه‌هایی که اعزام و یا تردد حجاج صورت می‌پذیرد با تاکید بر هماهنگی بین دستگاهی با سایر متولیان امور مرزی (در زمان اعزام و بازگشت حجاج)
۱۸	آماده باش تیم مراقبت بیماری‌های واگیر در پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی در جهت ارائه خدمات بهداشتی به زائرین در زمان بازگشت
۱۹	پیگیری و مراقبت زائرین محترم تا ۱۴ روز پس از برگشت و ارائه گزارش فعالیت‌های انجام شده در راستای کنترل و مراقبت بیماری‌ها به ستاد مرکز بهداشت استان
۲۰	هماهنگی با مرز زمینی مهران در جهت ارائه خدمات بهداشتی به زائرین حج تمتع (با توجه به جنگ تحمیلی ۱۲ روزه) بسیاری از زوار حج تمتع از مسیر زمینی وارد کشور شدند.
۲۱	شناسایی ۶۷ مورد بیماری آنفلوانزا و ۲۵ مورد بیماری کرونا از زوار برگشتی از حج تمتع و مراقبت و درمان بیماران و بررسی اطرافیان و آموزش لازم به خانواده آن‌ها

اقدامات قبل از زمان اعزام زائرین به روایت تصویر

ویژه کارکنان بهداشت و درمان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

دستورالعمل اجرایی

مدیریت و کنترل پایداری واگیر و حرام و تجمعات انسانی

(مبادی جایی انسانی در ایام بزرگ و متوسط)

مرکز مدیریت پایداری واگیر

اولاد و وقت: چهره ۱۳۹۹

مجموعه دستورالعمل‌های اداره مراقبت

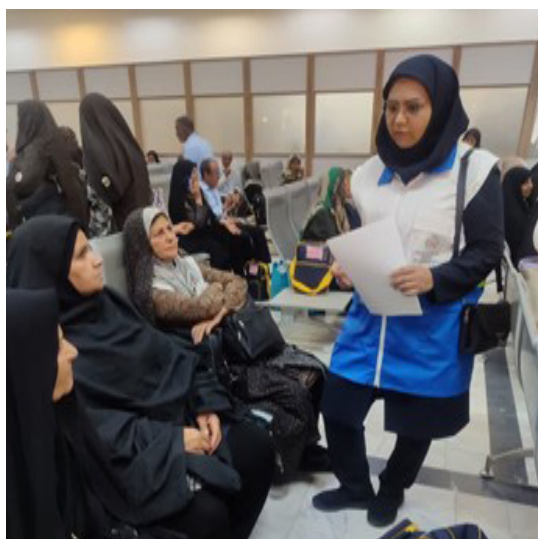
کد:
 ICDC
<https://icdc.behdosh.gov.ir>

اقدامات در زمان اعزام زائرین به روایت تصویر

اقدامات در زمان بازگشت زائرین به روایت تصویر

خلاصه اقدامات نظام مراقبت بیماری‌های واگیر

عنوان	فراوانی
تعداد کمیته هماهنگی برون‌بخشی برگزار شده	۲۱۵
تعداد کمیته هماهنگی درون‌بخشی برگزار شده	۲۶۲
تعداد مدیران کاروان آموزش دیده	۱۴۶۷
تعداد پرسنل بهداشت و درمان آموزش دیده	۸۰۰۷
تعداد پمفلت یا بروشور آموزش توزیع شده	۵۰۰۹۱
تعداد سندرم شبه‌آفلوآنزا	۱۱۲۵
تعداد سندرم شدید تنفسی	۶۱
تعداد سندرم اسهال حاد آبکی غیرخونی	۷۶
تعداد سندرم اسهال خونی	۷
تعداد سندرم زردی	۱
تعداد سندرم مسمومیت غذایی	۱۲
تعداد سندرم تب و راش جلدی	۱
سایر سندرم‌های تحت مراقبت	۷۲
تعداد بیماران مشکوک به بیماری واگیردار اغزام شده به بیمارستان	۲۳
تعداد کل افراد نمونه‌برداری شده	۸۵۲
تعداد کل نمونه‌های مثبت شده	۱۲۱
تعداد کل تست‌های رپید انجام شده	۱۴۴
تعداد نمونه آلتور	۷۷
تعداد نمونه آلتور مثبت	۰
تعداد نمونه مالاریا	۱۳۱

ادامه جدول

۰	تعداد نمونه مالاریا مثبت
۱۱۶	تعداد تست ریپید کرونا
۲	تعداد مثبت تست ریپید کرونا
۴۲۰	تعداد تست PCR کرونا
۲۸	تعداد تست PCR مثبت کرونا
۳۶۱	تعداد تست آنفلوانزا
۳۷	تعداد تست مثبت آنفلوانزا
۱۴	تعداد تست ریپید دنگی
۰	تعداد تست ریپید مثبت دنگی
۳۸۶	تعداد بازدیدهای میدانی انجام شده
۲۲۴۵	تعداد موارد پیگیری بیماران (ردیابی تماس)

مراقبت بیماری‌های واگیر زائرین حج تمتع ۱۴۰۴

تاریخ	کل زائرین ورودی	کل سندرم‌های شناسایی شده	پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی
۱۴۰۴/۰۳/۲۱	۳۲۴۴	۱۰۳	مشهد، تهران، یزد، مازندران
۱۴۰۴/۰۳/۲۲	۴۳۷۴	۲۱۲	مشهد، تهران، یزد، مازندران، اصفهان، گیلان
۱۴۰۴/۰۳/۲۳	۲۶۳	۹۲	مشهد، تهران، یزد، مازندران، اصفهان
۱۴۰۴/۰۳/۲۷	۲۴۳۷	۱۰	ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۳/۲۸	۴۸۸۵	۲۶	ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۳/۲۹	۲۷۹۱	۲۲	ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۳/۳۰	۴۰۶۳	۱۹	ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۳/۳۱	۴۸۸۵	۳	ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۱۴۸۷	۳۹	آبادان (مرز زمینی شملچه)
	۴۶۲۵		ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۴/۰۲	۱۴۲۹	۱۹	آبادان (مرز زمینی شملچه)
	۶۴۲۸		ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۴/۰۳	۱۴۲۹	۴۰	آبادان (مرز زمینی شملچه)
	۶۲۳۰		ایلام (مرز زمینی مهران)
۱۴۰۴/۰۴/۰۴	۷۸۸۳	۳۹	ایلام (مرز زمینی مهران)
	۹۰۳		آبادان (مرز زمینی شملچه)
۱۴۰۴/۰۴/۰۵	۷۰۷۵	۶۹	ایلام (مرز زمینی مهران)
	۲۳۹۹		آبادان (مرز زمینی شملچه)

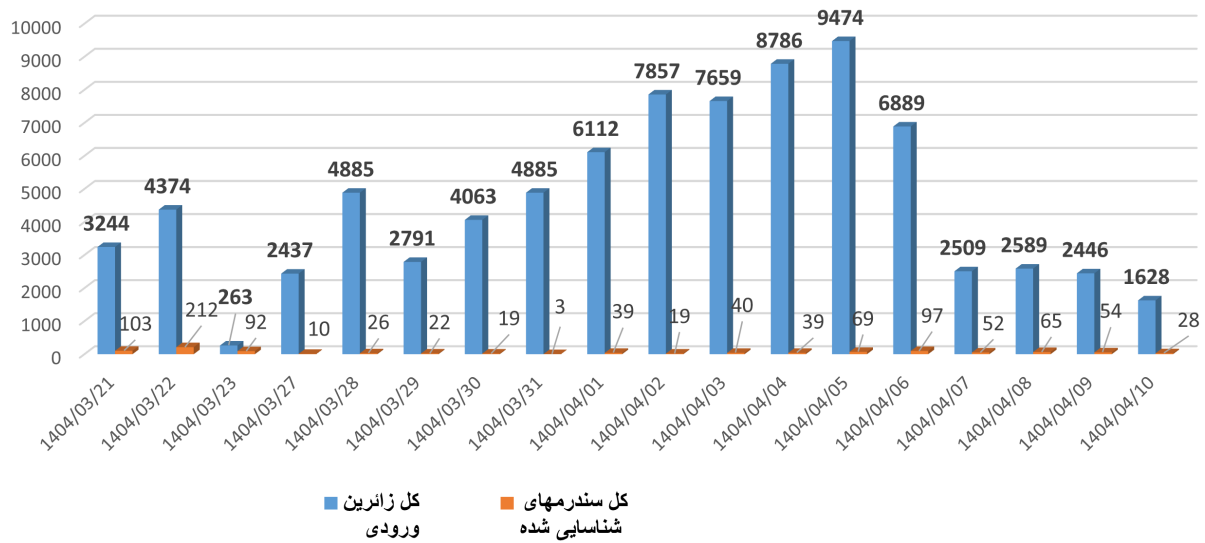
ادامه جدول

ایلام (مرز زمینی مهران)	۳۷۳۱		
آبادان (مرز زمینی شلمچه)	۵۶۳	۹۷	۱۴۰۴/۰۴/۰۶
فرودگاه مشهد	۲۵۸۹		
فرودگاه مشهد	۲۵۰۹	۵۲	۱۴۰۴/۰۴/۰۷
فرودگاه مشهد	۲۵۸۹	۶۵	۱۴۰۴/۰۴/۰۸
فرودگاه مشهد	۲۴۴۶	۵۴	۱۴۰۴/۰۴/۰۹
فرودگاه مشهد	۱۶۲۸	۲۸	۱۴۰۴/۰۴/۱۰
جمع کل	۸۲۸۸۵	۹۵۹	

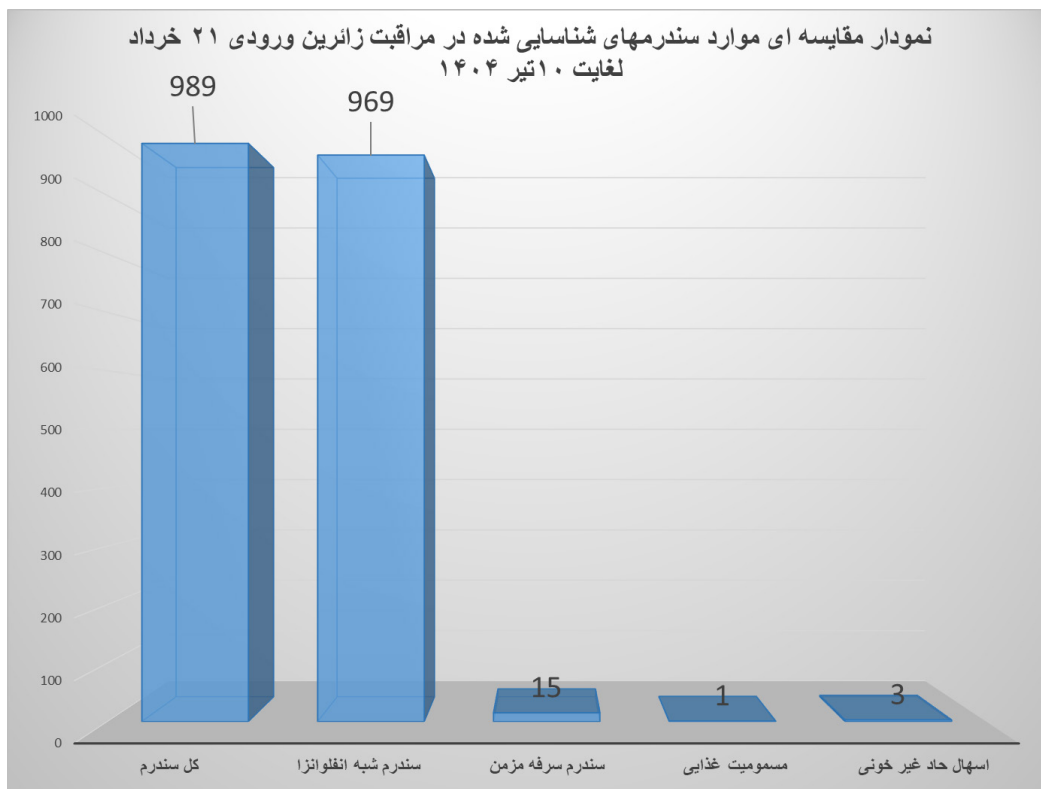
مراقبت بیماری های واگیر زائین حج تمتع ۱۴۰۴

تاریخ	کل سندرم های شناسایی شده	سندرم شبه آنفلوآنزا	سندرم سرفه مزمن	سندرم مسمومیت غذایی	سندرم اسهال حاد غیر خونی
۱۴۰۴/۰۳/۲۱	۱۰۳	۱۰۱	۱	۰	۱
۱۴۰۴/۰۳/۲۲	۲۱۲	۲۰۶	۳	۱	۲
۱۴۰۴/۰۳/۲۳	۹۲	۹۰	۲	۰	۰
۱۴۰۴/۰۳/۲۷	۱۰	۷	۳	۰	۰
۱۴۰۴/۰۳/۲۸	۲۶	۲۰	۶	۰	۰
۱۴۰۴/۰۳/۲۹	۲۲	۲۲	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۳/۳۰	۱۹	۱۹	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۳/۳۱	۳	۳	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۳۹	۳۹	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۲	۱۹	۱۹	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۳	۴۰	۴۰	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۴	۳۹	۳۹	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۵	۶۹	۶۹	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۶	۹۷	۹۷	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۷	۵۲	۵۱	۰	۱	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۸	۶۵	۶۵	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۰۹	۵۴	۵۴	۰	۰	۰
۱۴۰۴/۰۴/۱۰	۲۸	۲۸	۰	۰	۰
جمع کل	۹۸۹	۹۶۹	۱۵	۲	۳

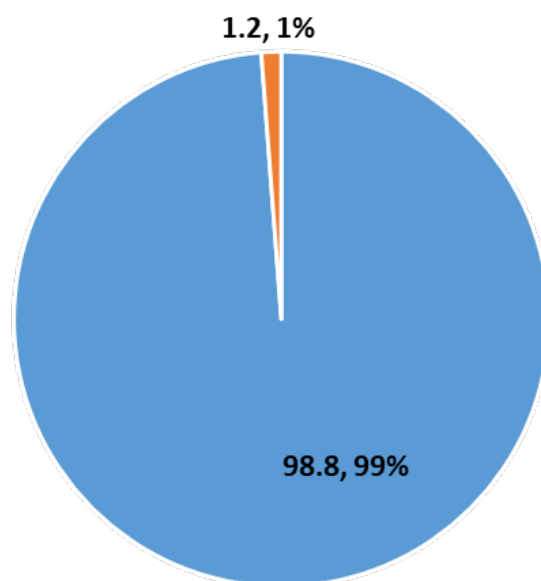
کل زائرین ورودی: ۸۲۸۸۵ کل سندرم شناسایی: ۹۸۹

نمودار فراوانی تعداد سندرم‌های شناسایی شده در زائرین ورودی به کشور - تیر ۱۴۰۴

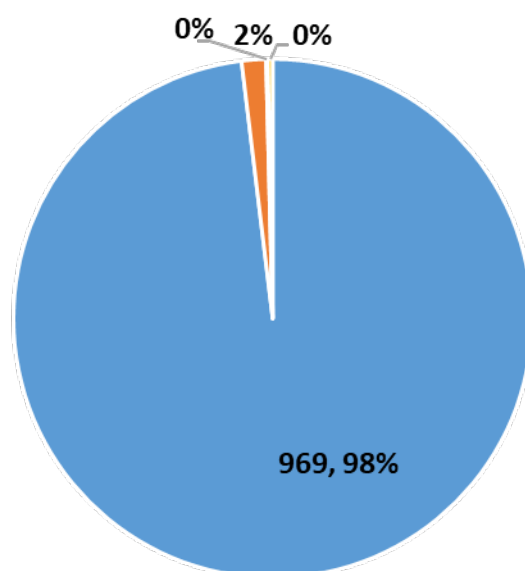

نمودار مقایسه‌ای موارد سندرم‌های شناسایی شده در مراقبت زائرین ورودی ۲۱ خرداد لغایت ۱۰ تیر ۱۴۰۴

درصد سندرم شناسایی شده در زائرین حج تمتع ۱۴۰۴

درصد سندرم‌های شناسایی شده در زائرین حج تمتع ۱۴۰۴

درصد انواع سندرم‌های شناسایی شده در زائرین حج تمتع ۱۴۰۴

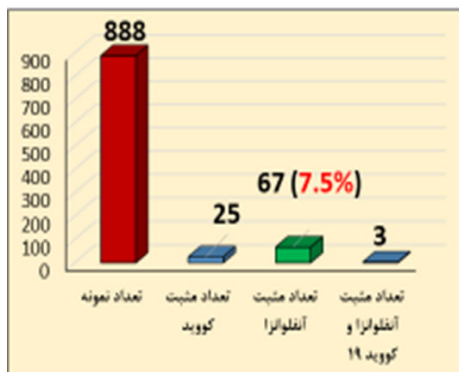
درصد انواع سندرم‌های شناسایی شده در زائرین حج تمتع ۱۴۰۴

تعداد مراقبت‌های انجام شده در بازگشت حجاج ۱۴۰۴

- تعداد حجاج ورودی: ۸۲۸۸۵ نفر
- مجموع سندرم‌های شناسایی شده: ۹۸۹ سندرم

• تعداد سندرم‌های تنفسی (ILI/SARI) شناسایی شده: ۹۶۹ مورد

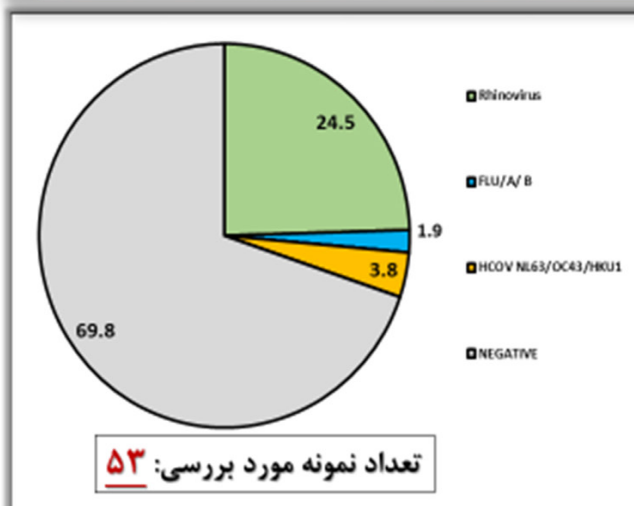
- تعداد نمونه‌های تنفسی تهیه شده: ۸۸۸ نمونه
- تعداد نمونه‌های بررسی شده از نظر مرس ۶۱ (MERS) نمونه (مورد مثبتی شناسایی نشد)

- تعداد موارد **آنفلوآنزا مثبت**: ۶۷ مورد (۷,۵٪)
- تعداد موارد کووید - ۱۹ مثبت: ۲۵ مورد (۲,۸٪)
- تعداد موارد آنفلوآنزا و کووید - ۱۹ مثبت: ۳ مورد (۰,۳٪)

<http://icdc.behdasht.gov.ir>

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

نتایج دیده‌وری چند پاتوژن تنفسی - بازگشت حجاج ۱۴۰۴

در مراقبت حجاج ۱۴۰۴:

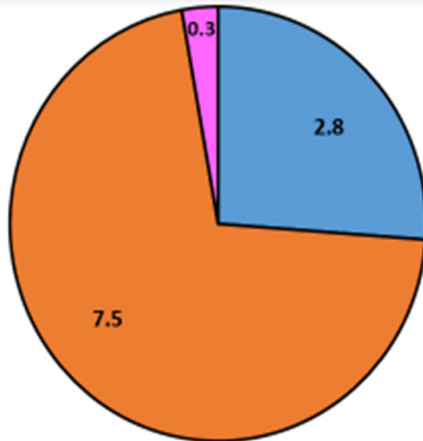
شایعترین پاتوژن‌های تنفسی شناسایی شده در نظام مراقبت دیده‌وری چند پاتوژن به ترتیب عبارتند از:

1. رینوویروس: ۲۴,۵٪
2. سایر کرونا ویروسها (HKU1/OC43): ۳,۸٪
3. آنفلوآنزا: ۱,۹٪

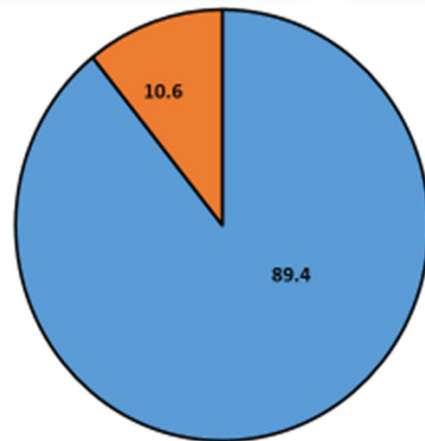
<http://icdc.behdasht.gov.ir>

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

درصد مراقبت‌های تنفسی انجام شده در بازگشت حجاج ۱۴۰۴

درصد مثبت آنفلوآنزا و کووید ۱۹ درصد مثبت آنفلوآنزا درصد مثبت کووید

درصد موارد مثبت درصد موارد منفی

<http://icdc.behdasht.gov.ir>

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

تهیه و تنظیم:

محمدرضا امینی مریدانی (کارشناس مسئول برنامه مراقبت بهداشتی مرزی و تجمعات انبوه)
 دکتر محمد نصر دادرسی (کارشناس ارشد مسئول اداره مراقبت)
 خانم زهرا حسن‌پور (کارشناس بیماری‌های حاد تنفسی)
 مجتبی پیری (کارشناس اداره مراقبت بیماری‌های واگیر)

با همکاری:

دکتر قباد مرادی (رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر)
 دکتر شهرام حبیب زاده (معاون فنی مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر)
 دکتر علی گل محمدی (معاون اجرایی مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر)
 دکتر منوچهر کرمی (رئیس اداره مراقبت بیماری‌های واگیر)
 خانم دکتر مهشید ناصحی (رئیس اداره سل و جذام و بیماری‌های حاد تنفسی)

با تشکر از کلیه همکاران مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به ویژه همکاران پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی

جهت کسب اطلاعات بیشتر از بیماری‌های واگیر در ایران به لینک
<https://icdc.behdasht.gov.ir> مراجعه فرمایید.